

*Henk
Jan W.*

Aan
Vogelbescherming Nederland
[redacted]
p/a Hoofd sector regionaal
Postbus 925
3700 AX ZEIST

cc gefaxed
- Provincie Zeeland / A. Binnendijk
- Waterschap Zeeuws-Vlaanderen /
[redacted]

- RIKZ / P. Meininger

- D2L

- D2L

- D2L

Contactpersoon
[redacted]

Datum
24 juli 2000

Ons kenmerk
PZDB-B-0048

Onderwerp
Overlagen zeedijken in relatie tot broedvogels

Doorkiesnummer

0113- [redacted]

Bijlage(n)

-

Uw kenmerk

00-Br2-30/RJ

Geachte heer [redacted]

In uw brief van 12 juli maakt u het projectbureau Zeeweringen attent op ongewenste neveneffecten van de uitgevoerde werken op de aanwezigheid van strandplevieren. Dit betreur ik zeer, juist omdat getracht wordt zoveel mogelijk rekening te houden met belangrijke natuurwaarden.

In uw brief stelt u een aantal vragen, die ik zal trachten te beantwoorden. Tevens wil ik u uitnodigen om te zoeken naar oplossingen voor het door u geschetste probleem en naar nog betere benutting van aanwezige kennis om bij toekomstige werken rekening te kunnen houden met natuurwaarden.

De afweging welke constructie voor de dijkvakken Margarethapolder, Eendragtspolder en Kruispolder moest worden toegepast heeft plaatsgevonden tijdens de planfase in 1998. Bij deze drie trajecten was het onderste deel van de ondertafel (de glooiing beneden gemiddeld hoogwater) en de gehele boventafel (de steenglooiing boven gemiddeld hoogwater) te zwak. Deze moesten dus verbeterd worden. Een deel van de ondertafel was wel goed en de daar aanwezige basalt kon gehandhaafd worden. Het vernieuwen van een laag stuk glooiing onder een te handhaven glooiing is, zeker in de getijzone, moeilijk. In feite moet ook de bovenliggende glooiing verwijderd worden en opnieuw gezet wil men de oppervlakte daaronder ongestraft vervangen. De bovenliggende tafels steunen immers op de onderliggende tafels.

De beste manier om in zo'n geval tot verbetering te komen is de oude glooiing laten zitten en daarover een steenlaag aanbrenge (overlagen van de bestaande constructie). Die wijze van aanpak wordt veel langs de Westerschelde toegepast als het gaat om de vernieuwing van de kreukelbermen. Ook langs de Oosterschelde is veelvuldig gebruik gemaakt van losse steen als verdediging. Sorteringen met een bovenmaat van 300 - 500 kg zijn dan geen uitzondering. Binnen het project Zeeweringen is het overlagen van de glooiing zelf reeds toegepast bij de dijken Borssele en Breede watering bewesten Yerseke.

Projectbureau Zeeweringen
Postadres p/a postbus 114, 4460 AC Goes
Bezoekadres p/a waterschap Zeeuwse Eilanden,
Piet-Heinstraat 77 Goes

Telefoon (0113) 24 13 70

Telefax (0113) 21 61 24

Het project Zeeweringen wordt uitgevoerd i.s.m. de Zeeuwse waterschappen en de provincie Zeeland.

Vanaf NS station richting centrum, na 150 m. rechts.

6
+

004621 2000 PZDB-B-00048

reactie op brief van 12 juli overlagen in relatie tot

De mogelijkheid om door middel van overlagen relatief kleine vakjes van de ondertafel te verbeteren deed zich ook voor bij enkele dijkvakken in Oost-Zeeuwsch-Vlaanderen. De overlagingconstructie was opgenomen in de desbetreffende planbeschrijvingen zoals die destijds in de inspraakprocedure zijn gegaan.

Besloten is om deze vakjes niet gelijktijdig met de boventafel uit te voeren maar te bundelen tot een apart bestek. Dat had als voordeel dat een eenduidig soort werk op de markt kon worden gebracht (werken vanaf het water) los van het werk op de dijk zelf. Bovendien kon het onderzoek dat nog gaande was naar de sterkte van de te zwakke ondertafel worden afgerond. Door middel van zogenaamde trekproeven en geavanceerde toetsingen kon de totale oppervlakte te verbeteren glooiing nog aanmerkelijk worden vermindert. Uiteindelijk zal van de oorspronkelijke plannen 1,5 km minder overlaagd worden (=40%).

Nadat deze uitgedetailleerd en de juiste steenafmetingen bekend waren, zijn op verzoek van de dijkbeheerder de steenafmetingen beperkt tot de thans toegepaste sortering natuursteen 60 -300 kg. Daarmee werd een constructie bereikt die in de Milieu-inventarisatie gelijkwaardig is gesteld aan gezette basalt, Doornikse of graniet glooiingen.

Na overleg met het waterschap en de provincie is geconcludeerd dat voor fase 2 van de uitvoering niet opnieuw een plangoedkeuring behoefde te worden gevolgd.

De constructie heeft het nadeel in zich dat de slikken moeilijker bereikbaar worden voor recreanten en vissers. Ter wille daarvan zal nu op daarvoor geschikte plaatsen een fijnere sortering in de bovenlaag worden toegepast welke met asfalt wordt gepenetreerd. Wij hebben het belang van de vogels bij het toetsen onderschat, onder meer omdat de barrière die wordt gevormd voor het betreden van het slik door mensen, positief is ingeschat voor de eventuele vogelfunctie van dat gebied. Het door u genoemde aspect met betrekking tot de uitwisseling van jonge plevieren tussen broedplaats en foerageergebied is bij de toetsing niet zichtbaar geworden. In de ook bij u bekende Milieu-inventarisatie zijn namelijk geen broedgebieden van vogels aangegeven voor de vakken die wij hebben overlaagd.

Uit gegevens van het RIKZ in Middelburg over 1999 en 2000 blijkt dat inderdaad broedplaatsen in Oost-Zeeuwsch-Vlaanderen zijn aangetroffen. Met name Margarethapolder en Eendragtspolder zijn in trek.

Binnen Rijkswaterstaat beraden we ons op dit moment over mogelijke oplossingen om met de recreatieve 'oversteekplaatsen' tevens het vogelbelang te dienen, bijvoorbeeld door deze breder te maken met een fijne sortering. Ik verwacht binnen twee weken voorstellen daartoe met u te kunnen bespreken.

Overigens betrek ik bij de planprocedure altijd de Zeeuwse Milieufederatie die naar mij is gebleken in voorkomende gevallen ook u raadpleegt. Ik wil de beschikbare kennis graag blijven benutten om te komen tot een toetskader voor de Vogelrichtlijn. Een gesprek tussen Vogelbescherming Nederland en het Projectbureau hoe hier in de toekomst alert mee moet worden omgegaan acht ik zinvol. In het contact dat ik met uw vertegenwoordiger de [REDACTED] daarover heb gehad is de basis daarvoor gelegd.

Tenslotte zal het u duidelijk zijn dat het werk reeds bijna voltooid is. De steen wordt aangevoerd uit Noorwegen en 1 à 2 weken na de vakantie zullen de werkzaamheden kunnen worden beëindigd. Alternatieven voor de overlaging waren (afgezien van de extra kosten die daaraan zijn verbonden) het penetreren van de overlaging met asfalt (met beton is tot op dit moment in de getijzone nog weinig ervaring opgedaan). Daarmee wordt echter niet voldaan aan de eis dat minimaal een constructie moet

worden gemaakt waarop herstel van de huidige begroeiing mogelijk is. Een ander alternatief nl. het accepteren van het risico dat de boventafel verzakt als de ondertafel wordt uitgebroken acht ik geen reële mogelijkheid. Tot die oplossing behoort nl. ook het aanleggen van een kreukelberm als steun voor de nieuwe glooiing. De afmetingen van de daarvoor benodigde steen zijn gelijk aan de steen voor de overlaging met soortgelijke problemen als door u gesignaleerd.

Graag wil ik mogelijke oplossingen van dit overlagingbestek met u bespreken. Verder stel ik voor de eerste helft van september het overleg over de vogelproblematiek in het algemeen met u te voeren. Voor beide afspraken zal ik zo spoedig mogelijk contact met u opnemen.

Hoogachtend,
Projectbureau Zeeweringen

projectleider Techniek